

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ ЗВ'ЯЗКУ ТА ІНФОРМАТИЗАЦІЇ**

вул. Хрещатик, 22, м. Київ, 01001, тел. (044) 202-00-10, (044) 202-00-22, тел./факс. (044) 202-00-43
<http://www.nkrzi.gov.ua>, e-mail: office@nkrzi.gov.ua, kabmin_doc@nkrzi.gov.ua, Код ЄДРПОУ 37994258

_____ № _____

Державна регуляторна служба
України

На № _____ від _____

Щодо погодження проекту рішення
НКРЗІ

На лист Державної регуляторної служби від 17.03.2020 №1834/0/20-20 щодо результатів розгляду проекту рішення НКРЗІ «Про затвердження Порядку визначення ринків певних телекомунікаційних послуг» (далі - проект Рішення), повідомляємо наступне.

Проект Аналізу регуляторного впливу до зазначеного проекту рішення (далі - АРВ) доопрацьовано з урахуванням Методики проведення аналізу регуляторного впливу акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2004 року № 308, додається.

Зокрема, у розділі I “Визначення проблеми” АРВ чітко визначені причини виникнення проблеми, обґрунтовано неможливість її розв’язання за допомогою ринкових механізмів або чинних регуляторних актів, визначено основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив.

Слід зазначити, що в розділі III “Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей” АРВ надано роз’яснення, стосовного того, що впровадження вказаного регуляторного акту не матиме негативного впливу на визначених основних груп, а саме:

- оплата праці фахівцям, що будуть виконувати роботу з процедури визначення ринку послуг, передбачена видатками НКРЗІ з Державного бюджету України на 2020 рік;

- відповідно до Порядку надання операторами, провайдерами телекомунікацій звітності та інформації, затвердженого рішенням НКРЗІ 05.04.2016 № 180, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 18.05.2016 за № 739/28869 (далі - Порядок), оператори, провайдери телекомунікацій зобов’язані надавати НКРЗІ звітність в обсягах, формах та строки, визначені цим Порядком.

Порядок встановлює процедуру надання НКРЗІ операторами, провайдерами телекомунікацій звітності та інформації, у тому числі такої, що містить фінансово-економічні показники їх діяльності, необхідної для виконання НКРЗІ своїх повноважень, зокрема для визначення ринків певних телекомунікаційних послуг та проведення їх аналізу, моніторингу тарифів,

підготовки аналітичних матеріалів щодо стану і розвитку галузі зв'язку, розгляду звернень споживачів, аналізу результатів державного нагляду тощо в обсягах, формах та строки, які визначені цим Порядком.

Тобто, зобов'язання суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність на ринках телекомунікаційних послуг, вже передбачені чинним законодавством і для надання інформації для проведення процедури визначення ринів послуг додаткових витрат не передбачається.

Одночасно інформуємо, що проект рішення пройшов процедуру громадського обговорення, в ході якого отримані пропозиції і зауваження від Асоціації операторів зв'язку «ТЕЛАС» та Інтернет Асоціації України, які були опрацьовані та обговорені 18.11.2019 на засіданні Експертної Ради Українській асоціації операторів зв'язку «Телас».

За результатами опрацювання висловлених зауважень і пропозицій, 16.01.2020 проведено робочу нараду з підведення підсумків громадського обговорення проекту акта за участю фахівців НКРЗІ та представників Асоціації «Телас» та ІнАУ. В ході проведення наради були вироблені взаємоузгоджені позиції її учасників щодо положень проекту акта, копія протоколу наради (реєстр. №5/121/пр від 24.01.2020), додається.

Крім того, інформуємо щодо позиції заінтересованих сторін у впровадженні проекту Рішення: проект акта погоджено з Антимонопольним комітетом України та Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації України, копії листа ДСЗІ від 24.02.2020 № 16/04/01- 355 та листа АМКУ від 26.02.2020 № 130-06/02-2912, додаються

Враховуючи повноваження Державної регуляторної служби України щодо здійснення державної регуляторної політики, передбачені абзацом сьомим частини другої статті 30 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», повторно просимо розглянути в установленому порядку проект рішення та надати результати в термін до 27.05.2020.

Додатки: згадане на 26 арк. в 1 прим.

Голова НКРЗІ

Олександр ЖИВОТОВСЬКИЙ

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ ЗВ'ЯЗКУ ТА ІНФОРМАТИЗАЦІЇ**

РІШЕННЯ

_____ 2020

м. Київ

№ _____

**Про затвердження Порядку
визначення ринків певних
телекомунікаційних послуг**

Відповідно до вимог пункту 10-1 статті 18 Закону України «Про телекомунікації», підпункту 18 пункту 4 Положення про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, затвердженого Указом Президента України від 23 листопада 2011 року № 1067, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити Порядок визначення ринків певних телекомунікаційних послуг, що додається.
2. Департаменту економічного аналізу спільно з Департаментом правового забезпечення в установленому законодавством порядку подати це рішення на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.
3. Це рішення набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

Голова НКРЗІ

О. Животовський

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Національної комісії,
що здійснює державне
регулювання у сфері зв'язку та
інформатизації

_____ 2020 року № _____

ПОРЯДОК
визначення ринків певних телекомунікаційних послуг

I. Загальні положення

1. Цей Порядок розроблено відповідно до Закону України «Про телекомунікації» (далі – Закон), з урахуванням положень законодавства про захист економічної конкуренції та Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони.

2. Цей Порядок встановлює організаційні засади та процедуру визначення ринків певних телекомунікаційних послуг (далі – послуги).

3. Цей Порядок використовується Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації (далі – НКРЗІ), в межах визначених Законом повноважень, для визначення ринків певних послуг (далі – ринки послуг), на яких попереднє регулювання може бути виправдане.

4. У цьому Порядку терміни вживаються в таких значеннях:

постачальники - юридичні та фізичні особи, відомості про яких внесені до реєстру операторів, провайдерів телекомунікацій, та надають відповідні послуги;

отримувачі - юридичні та фізичні особи, які потребують, замовляють та/або отримують відповідні послуги для надання ними телекомунікаційних послуг споживачам.

Інші терміни вживаються у значеннях, наведених в Законах України «Про телекомунікації», «Про захист економічної конкуренції», Порядку проведення аналізу ринків певних телекомунікаційних послуг та визначення операторів, провайдерів телекомунікацій з істотною ринковою перевагою на ринках таких послуг, затвердженого рішенням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації від 11 грудня 2018 року № 640, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 17 січня 2019 року за № 54/33025, Методиці визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженій розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05 березня 2002 року № 49-р, зареєстрованій в Міністерстві юстиції України 01 квітня 2002 року за № 317/6605, Порядку надання операторами, провайдерами телекомунікацій звітності та інформації, затвердженого рішенням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, від 05 квітня 2016 року № 180, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 18 травня 2016 року за № 739/28869.

II. Етапи визначення ринків послуг

1. Визначення ринків послуг проводиться на підставі рішення НКРЗІ за її власною ініціативою, за зверненням операторів, провайдерів телекомунікацій, органів державної влади, інших заінтересованих осіб.

Звернення має бути обґрунтованим та містити назву послуг(и), опис послуг(и) та іншу інформацію, яка може бути використана при визначенні ринку послуг.

2. У рішенні про визначення ринку послуг зазначаються:
 - назва послуг(и), ринок щодо якої(их) підлягає визначенню;
 - кінцева дата визначення ринку послуг;
 - кінцева дата збору даних для визначення ринку послуг;
 - форми для збору даних для визначення ринку послуг.
 - підстави для визначення ринку послуг.

3. Процедура визначення ринку послуг включає такі етапи:
 - збір даних для визначення ринку послуг;
 - визначення товарних меж ринку послуг;
 - визначення географічних меж ринку послуг;
 - встановлення суб'єктів, що надають (постачальників) та отримують (споживачів та отримувачів) відповідні послуги;
 - встановлення часових меж дослідження ринку послуг;
 - проведення консультацій з операторами, провайдерами телекомунікацій, органами державної влади;
 - результати визначення ринку(ів) послуг.

4. Ринки послуг, визначені в установленому НКРЗІ порядку, не обмежують визначення ринків послуг в конкретних випадках згідно із законодавством про захист економічної конкуренції.

III. Збір даних для проведення визначення ринку послуг Для визначення ринку послуг НКРЗІ може використовувати такі дані:

- звітність операторів, провайдерів телекомунікацій подана в установленому законодавством порядку до НКРЗІ;
- інформація операторів, провайдерів телекомунікацій, отримана в установленому законодавством порядку на запит(и) НКРЗІ;
- інформація, отримана за результатом аналізу звернень споживачів до НКРЗІ;
- дані державного статистичного спостереження;
- дані, отримані під час проведення заходів державного нагляду за здійсненням діяльності у сфері телекомунікацій;
- інші джерела офіційної (публічної) інформації щодо стану і розвитку ринку послуг;
- дані, отримані НКРЗІ від консалтингових підприємств, що займаються проведенням досліджень, збором інформації, інтерв'юванням;
- інформація, отримана зі звернень операторів, провайдерів телекомунікацій до НКРЗІ.

2. Форми для збору даних для проведення визначення ринку послуг, надсилаються разом з роз'ясненнями щодо їх заповнення.

IV. Встановлення основних споживчих характеристик послуг (послуги) та визначення товарних меж ринку послуг

1. Споживчі характеристики послуги складають:

- опис та функціональне призначення послуги;
- ціна послуги;
- диференціація послуги (за наявністю);
- основні властивості послуги, на підставі яких споживач обирає послугу;
- тип мережі.

2. Товарні межі ринку (перелік послуг, що надаються на ринку) визначаються шляхом формування групи взаємозамінних послуг, у межах якої споживач та/або отримувач послуги за звичайних умов може легко перейти від споживання однієї послуги до споживання іншої.

3. Формування взаємозамінних послуг (груп послуг) здійснюється виходячи з ознак подібності:

- подібності функціонального призначення, споживчих властивостей, умов використання;

подібності фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників;
 наявності спільних груп споживачів та/або отримувачів послуг (групи послуг);
 відсутності суттєвої різниці в цінах;
 здатності постачальників послуг запропонувати нові послуги на заміну існуючих, в тому числі з урахування застосування різних технологій.

4. Під час визначення подібності функціонального призначення послуг аналізується здатність послуг виконувати одні і ті ж функції і задовольняти одним і тим же цілям використання послуги споживачем та/або отримувачем.

5. Товарні межі ринку визначаються на основі двох основних критеріїв:

взаємозамінність з боку попиту;
 взаємозамінність з боку пропозиції.

6. Критерій взаємозамінності з боку попиту характеризує взаємозамінні послуги з огляду на їх призначення, фізичні та функціональні характеристики і ціни, та дозволяє ідентифікувати послуги, до яких легко могли б перейти споживачі та/або отримувачі у випадку незначного, але тривалого підвищення цін (5-10%) на дану послугу, припускаючи, що ціни на інші послуги залишаються постійними

Взаємозамінність телекомунікаційних послуг з боку попиту може бути визначено на підставі аналітичного (статистичного) дослідження (тестування).

7. Критерій взаємозамінності з боку пропозиції характеризує взаємозамінні послуги з огляду на їх призначення, фізичні та функціональні характеристики і ціни, та дозволяє визначити ступінь достатнього або належного ступеню готовності постачальників послуг, які на даний час не надають відповідні послуги, розпочати їх надання без здійснення значних витрат та ризиків у разі гіпотетичного незначного, але тривалого підвищення цін (5-10%), припускаючи, що ціни на інші послуги залишаються постійними.

Взаємозамінність телекомунікаційних послуг з боку пропозиції може бути визначено на підставі аналітичного (статистичного) дослідження (тестування).

8. Якщо надання взаємозамінних телекомунікаційних послуг потребує суттєвої модернізації мережі, значних додаткових інвестицій або тривалого строку для впровадження послуги, послуга не включається у ринок телекомунікаційних послуг, що аналізується.

9. Відповідний ринок послуг включає всі послуги, які є взаємозамінними з боку попиту та пропозиції.

10. За відповідним обґрунтуванням межі відповідного ринку можуть бути розширені з метою врахування послуг чи географічних територій, які, хоча й не є взаємозамінними, мають бути включені у визначення ринку через так звану «ланцюгову замінність»: якщо послуга А і послуга С не є безпосередньо взаємозамінними, послуга В є взаємозамінною послугою А і послугою С, і таким чином, послуги А і С можуть належати до одного ринку послуг, оскільки їхня ціна може бути обмежена замінністю послуги В.

V. Визначення географічних та часових меж ринку послуг

1. Географічні межі ринку визначаються шляхом установлення території, у межах якої постачальники послуг мають можливість надання послуг та за межами якої, з точки зору споживачів та/або отримувачів придбання послуг (взаємозамінних послуг) є неможливим або недоцільним.

2. Географічна одиниця, з якої починається визначення географічних меж ринку, визначається з урахуванням таких характеристик:

розмір географічної одиниці є оптимальним, щоб уникнути значних змін конкурентних умов всередині кожного підрозділу та уникнути ресурсномісткого та обтяжливого мікроаналізу, який може призвести до фрагментації ринку;

географічна одиниця відображає структуру мережі всіх відповідних операторів телекомунікацій;

географічна одиниця має чітку та стабільну межу з урахуванням часових меж дослідження ринку.

3. Географічні межі ринку можуть включати територію держави, територію Автономної Республіки Крим, області, міст Києва та Севастополя, міста або частини їх території, у межах якої за звичайних умов споживач може задовольнити свій попит на певну послугу або територію здійснення діяльності оператором.

4. Географічні межі відповідного ринку можуть бути визначені на основі таких критеріїв:

- 1) територіальний: територія охоплена мережею;
- 2) правовий: існування географічних меж, встановлених законодавством;
- 3) регулятивний: ліцензування, доступ до мережі та взаємоз'єднання;
- 4) ціновий: сумірний рівень цін на аналогічні послуги в межах певної території.

5. Умови конкуренції визначаються на підставі наявної інформації про обсяги надання послуг на різних територіях, наявності значних відмінностей у цінах на послуги та їх якості, регіональні відмінності в системі дистрибуції послуг та інші специфічні відмінності між різними територіями.

6. Якщо умови конкуренції змінюються (включаючи потенційні обмеження конкуренції), відповідні ринки телекомунікацій можуть бути географічно розділені на базі критеріїв, зазначених в пункті 4 цього розділу.

7. Часові межі дослідження ринку послуг охоплюють не менше одного року, що передує даті проведення визначення ринків послуг, та діють весь період, поки не буде встановлено суттєвих змін на ньому.

VI. Проведення консультацій з операторами, провайдерами телекомунікацій та державними органами

1. НКРЗІ забезпечує проведення консультацій з операторами, провайдерами телекомунікацій та державними органами щодо визначення ринку послуг шляхом оприлюднення оголошення про початок проведення консультацій на офіційному веб-сайті НКРЗІ.

2. Пропозиції та зауваження від операторів, провайдерів телекомунікацій та державних органів приймаються у письмовій формі у встановлений НКРЗІ строк, але не менше 30 календарних днів з моменту оприлюднення оголошення про початок проведення консультацій з операторами, провайдерами телекомунікацій та органами державної влади.

3. За результатами консультацій з операторами, провайдерами телекомунікацій та державними органами, НКРЗІ повністю чи частково враховує одержані зауваження і пропозиції або мотивовано їх відхиляє.

VII. Результати визначення ринку послуг

1. За результатами проведення визначення ринку послуг НКРЗІ приймає рішення, в якому зазначаються:

- назва ринку послуг;
- товарні межі ринку;
- тип мереж(i);
- географічні межі ринку послуг;
- споживачі та/або отримувачі послуг.
- постачальники що надають послуги;
- види послуг, що надаються на ринку.

2. Рішення НКРЗІ про результати визначення ринків послуг розміщується на офіційній сторінці НКРЗІ в мережі Інтернет.

Конфіденційна інформація, що міститься в рішенні, не оприлюднюється.

3. Рішення НКРЗІ про результати визначення ринків послуг набирає чинності з моменту їх прийняття, якщо цим рішенням не встановлено пізніший термін набрання ним чинності.

Директор ДЕА

А. Барабін